

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आयसीटी-२०१७/प्र.क्र.४०/एस.डी.१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक : ९ जून, २०१७

संदर्भ - केंद्रीय शैक्षणिक तंत्रज्ञान संस्था, राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली,
भारत सरकार यांचे दि. ३१/१२/२०१६ चे पत्र क्रमांक ३-११४/२०१६-१७/DICT&TD/CIET

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाने माहिती तंत्रज्ञानाचे मानवी जीवनातील महत्त्व विचारात घेऊन ICT@school ही योजना सुरु केली असून सदर योजनेतर्गत माध्यमिक शाळांमध्ये संगणक प्रयोगशाळा स्थापन करण्यात येत आहेत. तसेच, माध्यमिक शाळांतील किमान ५ शिक्षकांना प्रशिक्षित करण्यात येत आहे. अध्यापन प्रक्रियेमध्ये देखील माहिती तंत्रज्ञान कौशल्याचा वापर करण्यात येत आहे. राज्यात आयसीटी टप्पा-१, व २ पूर्ण करण्यात आले असून टप्पा-३ प्रगतीत आहे व टप्पा-४ व टप्पा - ५ कार्यान्वित करण्याचे प्रस्तावित आहे. या सर्व कार्यक्रमांमधून संगणक प्रशिक्षित तज्ञ शिक्षक निर्माण होत आहेत. शिक्षकांनी शैक्षणिक अध्यापन प्रक्रियेमध्ये माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहित करणे आवश्यक आहे व त्यासाठी केंद्र शासनाने आयसीटी पुरस्कार (National ICT Award for School Teachers) सुरु केला आहे. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यातील शिक्षकांचे आयसीटी पुरस्कारासाठी नामांकने राज्यातून पाठविणे आवश्यक आहे. त्यासाठी सदर शासन निर्णयान्वये खालील कार्यपद्धती निर्धारित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -

राज्यात प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र कार्यक्रमाची यशपूर्ती म्हणून डिजीटल शाळा मोठ्या प्रमाणात निर्माण होत आहेत. टेक सॅव्ही टीचर्स यांच्या सहकार्याने व प्रशिक्षणाद्वारे माहिती व तंत्रज्ञानाचा शिक्षण पद्धतीत प्रभावीपणे वापर करण्यात येत आहे.

केंद्र पुरस्कृत आयसीटी योजनेतर्गत शिक्षकांकरिता राष्ट्रीय पारितोषिक या कार्यक्रमाचा समावेश केलेला असून त्यानुसार शिक्षणामध्ये आयसीटी योजनेचा नाविन्यपूर्ण उपयोग करणाऱ्या शिक्षकांना राष्ट्रीय स्तरावर पारितोषिक देण्यात येणार असून शिक्षकांची पात्रता/निवडीकरिता केंद्र शासनाने मार्गदर्शक तत्वे ठरविलेली आहेत. याकरिता निवड करण्यात येणारे शिक्षक प्राथमिक, उच्च प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक कोणत्याही मान्यता प्राप्त शाळेमध्ये कार्यरत असणे आवश्यक असून राज्य शासनाने खालील शाळांमधूनच शिक्षकांचे नामनिर्देशन करावयाचे आहे.

- i) राज्य शासनाच्या शाळा
- ii) स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळा
- iii) खाजगी अनुदानित शाळा (राज्य मंडळाशी संलग्न शाळा)

३. पारितोषिकाचे स्वरूप -

प्रत्येक पारितोषिक विजेत्या शिक्षकाला आयसीटी किट, एक लॅपटॉप व एक प्रशंसा प्रमाणपत्र दिले जाईल. पारितोषिक विजेते शिक्षक यांनी मार्गदर्शक (संसाधन व्यक्ती) म्हणून त्यांच्या भागातील इतर शिक्षकांना प्रशिक्षित करावे व त्यांना प्रोत्साहित करावे. सर्व पारितोषिक विजेत्या शिक्षकांचा केंद्र शासनामार्फत एक समूह तयार करण्यात येईल. निवडण्यात आलेल्या नाविण्यपूर्ण बाबी इतर राज्यांना देण्यात येतील.

४. निवड प्रक्रिया :-

सदर पारितोषिकासाठी निवड करण्याकरिता शाळांनी सविस्तर प्रस्ताव विहित नमुन्यात सर्व आवश्यक त्या कागदपत्रांसह शिक्षण अधिकाऱ्यामार्फत शिक्षण संचालक (प्राथमिक / माध्यमिक) यांच्याकडे पाठवावेत. शिक्षण संचालक (प्राथमिक / माध्यमिक) यांनी सचिव / प्रधान सचिव (शा.शि.) यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय समितीच्या मदतीने प्राप्त शिक्षकांच्या प्रस्तावांची तपासणी करावी व त्यातून निवड केलेल्या उमेदवारांचे प्रस्ताव सहसंचालक, केंद्रीय तंत्र शिक्षण संस्था (CIET) NCERT नवी दिल्ली यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावे. नामनिर्देशीत केलेल्या उमेदवारांची संख्या ही देण्यात येणाऱ्या पारितोषिकांच्या दुप्पट असावी.

५. सदरचे प्रस्ताव हे दरवर्षी दि. ३१ ऑगस्ट पर्यंत केंद्र शासनाकडे पाठविणे आवश्यक असल्याने संबंधित शाळा / शिक्षकांनी त्यांचे नामनिर्देशन हे दि. ३१ जुलै, २०१७ पर्यंत शिक्षण संचालकांकडे सादर करणे आवश्यक आहे. कोणत्याही परिस्थितीत शाळांनी अथवा शिक्षकांनी NCERT कडे परस्पर नामनिर्देशन करण्यासाठी प्रस्ताव पाठू नयेत.

६. सन २०१७ च्या राष्ट्रीय आयसीटी पुरस्काराकरिता शिक्षकांचे नामनिर्देशन करण्याकरिता खालील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

- १) शिक्षकांनी आपला पोर्टफोलिओ प्रवेश अर्जासह सादर करावा.
- २) सदर पोर्टफोलिओ मध्ये आयसीटीचा वापर करून शिक्षकांनी त्याचा व्यवसायिक विकास कसा केला, त्याची अध्यापन अध्यायन कौशल्य कशी विकसीत केली आणि एकूण शाळेतील व समूहातील शैक्षणिक गुणवत्ता कशी वृद्धीगत केली या पुराव्याचा समावेश असावा.
- ३) पोर्टफोलिओमध्ये संबंधित सहायक कागदपत्रे, साहित्य, उपक्रमाचे अहवाल, क्षेत्रिय भेटी, फोटोग्राफ, द्रुकश्रवण साहित्य (Audios or Videos) यांचा समावेश असावा.
- ४) पोर्टफोलिओमध्ये जोडण्यात आलेली ई-कन्टेन्टची यादी ही ऑनलाईन अपलोड / शेयर केलेली असावी. (Audios, videos, Multi Media, charts, Maps, Models, lesson plans and images)
- ५) सविस्तर माहितीसाठी केंद्र शासनाच्या www.ciet.nic.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.

७. राज्यातून आयसीटी शिक्षक पुरस्काराकरिता नामनिर्देशन करण्यासाठी प्रधान सचिव / सचिव (शा.शि.) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय समिती खालीलप्रमाणे गठित करण्यात येत आहे.

१)	प्रधान सचिव / सचिव (शालेय शिक्षण) -----	अध्यक्ष
२)	आयुक्त (शिक्षण) -----	सदस्य
३)	संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग -----	सदस्य
४)	शिक्षण संचालक (माध्य. व उच्च माध्य.) -----	सदस्य सचिव
५)	शिक्षण संचालक (प्राथमिक) -----	सदस्य
६)	राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान -----	सदस्य
७)	आयटी क्षेत्रातील दोन नामांकित तज्ञ -----	सदस्य

८. केंद्र शासनामार्फत महाराष्ट्र राज्यासाठी ३ आयसीटी पुरस्कार निश्चित केलेले आहेत. त्यानुषंगाने राज्य शासनामार्फत जास्तीतजास्त ६ शिक्षकांची नामांकने आयसीटी पुरस्कारासाठी पाठविण्यात येतील.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०६०९१४५२५३१०२१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ.सुवर्णा खरात)
सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ३) राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान, चर्नीरोड, मुंबई
- ४) राज्य प्रकल्प समन्वयक, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान, चर्नीरोड, मुंबई
- ५) संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान, मंत्रालय, मुंबई
- ६) नॅशनल इन्फॉर्मेटिक सेंटर, मुंबई
- ७) सहसचिव / उपसचिव (सर्व), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) निवड नस्ती, एसडी-१